

krawęci

Anna Kajtochowa

Anna Kajtochowa

KRAWĘDŹ

**Oficyna Wydawnicza Związku
Podbalan**

BIBLIOTEKA „NADSKAWIA”

Seria miniatur

*Pózycja wydana w porozumieniu
z Towarzystwem Miłośników Ziemi
Wadowickiej*

Cały świat
jest w nas
zdobywany w dzieciństwie
odkrywany w młodości
spliciony na dobre i złe
w dojrzałości
wątleje i blaknie
w starości
zamyka go śmierć
taka sama prawidłowość
jak życie

Jest we mnie cisza
wiosennego lasu
i skwar południa
dojrzałego lata
niepokój świtu
i niepewność nocy
smutek szarugi
i jaskrawość słońca
Jest we mnie wulkan
który nie wybucha

i pełna bólu
nie stygnąca
lawą

Od lat
traktując siebie
jako niewyczerpalne
nigdy nie wysychające
pulsujące mocno
źródło
ostatnio coraz częściej
dostrzegam na dnie
ciężko dyszącą
związana z wysiłku
zabę

Epilog:
pchnięta
ostatnim tchnieniem
pryska
bańka mydlana

W ciszy
wiersze rozrywają skorupę
i jak ślimaki
pełzną
wprost do ziemi
zgodnie
z przeznaczeniem

Wnioskowanie
bezpośrednie:

być sobą
nie znaczy
być kimś
czy być kimś
można
nie będąc sobą?

Obory, 1985

Gdyby skroplić sny
w jak rozległej
żyłabym przestrzeni
ze ścian nocy
rosłyby pałace
wieczna tęcza
ozdabiała niebo
tylko skały
siwo oszronione
w zimny uścisk
obejmują stopy
bym nie mogła
wzlecieć w sny skroplone
bym nie mogła
zalsnić pasmem tęczy
i na wieczność
zawisnąć na chmurach
ciszy płatem
opaść
w śpiące miasto

Po ataku:

jeszcze jedna
ocalona chwila...
Która z nich
będzie ostatnia?

Między nami morze
tyle odpływów i przyływów
że bez barometru określam
czas sztormu i ciszy
bez peryskopu
zmiany na horyzoncie
bez sondy
miarę głębiny
I trwam
w rybackiej chacie
z ręcznikiem
w słońcu haftowanym

Pytanie egzystencjalne:
Czy już codziennie
mam być gotowa
jak ptak
do odlotu?

Każdy z nas
nosi z sobą
kłębek Ariadny
tyle
że służy nam
w starości
i wiedzy
w labiryncie dni
ku tym najcięższym

Nie wiem
co groźniejsze
jest w późniejszych
latach
obrastanie w tłuszcz
czy w banał

Zanurzyć się
w zieleni parku
soczystą
aż do bólu
w świetlistość dróg
gorącego piasku
i lotnych cieni
w kruchą młodość
i krzepką starość
Zanurzyć się
w ciepło snu
w ciepło śmierci
Obory, 1985

Nie
druciany schemat
łachem okryty
z bańką choinkową
zamiast głowy
ale
kłębowisko węży
w rozoranej ziemi
nabrzmiąłym węzłem
życie we mnie pędzi
i boli
jak pręga na skórze
pod wieczór
powrozem zadana
rano zapomniana
bo dzień na mnie czeka
jak stęskniony kochanek
w asfaltowej pustyni
królewskiego miasta
boję się
węży w sobie

☆ ☆ ☆
Dziękuję się z tobą
wszystkim
czego tknę
co na drodze
spotykam spojrzeniem
wodą
co rzeźwi
powietrzem
co żywi
myślą
co się rodzi
I tak oto
zawsze jesteś ze mną
Moskwa, 29 V 1985

Krystynie S.

Boję się
trąby powietrznej
nad domem
    nie zrywa dachu
    nie rozwala ścian
nie porywa żywych
kaleczy silnych
I najgorsze:
nie omija klimatu
    umiarkowanego

W gąszczu nocy
zniknęła moja gwiazdka
pośród kabli i przewodów
krążymy niby w tej samej
Galaktyce

ale jakże od siebie
odległe

Wyciągam dłonie
coraz bardziej się oddala
Przyzywam sercem
zaśniła na moment
Wzywam milczeniem
(zablokowane mam struny głosowe)
Teraz sfrunęła
Odnalazła mnie
wśród kabli i przewodów
I rozblęysła
na styku anody z katodą

Krawędź
lodowca
wierzchołka góry
brzegu wąwozu
jest dotykalna
do pojęcia
i zmierzenia
krawędź
o której mówię
nie ma wymiaru
jest płynna jak tlen
i cieńsza niż nic
tkwi w nas
jedynie czyjaś
wyostrzona myśl
i błyskawiczna
decyzja
może ją
zarysować

Ach te moje
wielbłądzie galopady
codzienną saharą
Powolny trucht oddechu
oazy wizyt z fatamorganą
zdrowia niby bliższego
przecież ciągle
nie do osiągnięcia
burze piaskowe bólu
jakiejś klapki
bo nie zaskoczyła
I zapachy zapachy
Wręcz widać
bogaty bukiet
zapachów
szpitalnej pustyni
Jakże się zatem dziwić
temperamentowi
mego dromadera
nawet śpiąc
wierzga

Tylko milczące cierpienie
budzi we mnie odzew
Nie czuję go
przy
głośnych lamentach

Przywyknąć do starości
jak do wiernego druha
polubić śmieszności
przywary i wady
znosić cierpliwie ból i urazy
wtedy i ona mądrym
spojrzy wzrokiem
uśmiech ci pośle
błyszczący złotem
pocieszy młodość:
później przyjdę,
potem...

Płynę po wzburzonym Styksie
w indiańskim canoe
bardziej oparta o prąd
niż o nikle wiosła
Płynę
raczej ślizgam się
po fali
ciągle sterującej
od prawego
do lewego brzegu
jeszcze tu
ale już i tam
Płynę
przesmykiem nadziei
z rozchybotanym sercem
w indiańskim canoe

Człowiek wymyślił czas
ale może go dotknąć
tylko jako
ziarnko piasku
w klepsydrze
Bo tak naprawdę
i czas jest nadludzki
i człowiek ponadczasowy

Kruche ze mnie naczynie,
ale gdy spadnę —
woda nie wycieknie.

Moja ręka
i liść
mają jednakowe żyłki
cienkie
jak pajęczne nitki
Nie kłujcie liścia
Z dłoni płynie krew

Cicha śmierć
w porannym rozgwarze
bez słowa
bez ruchu
w pełnym milczeniu
Stuk pieczętki lekarza
na karcie
i koniec
Wiem o nim za ledwie
że podniósł
o ileś kilogramów za dużo
i upadł
Najbardziej żałują go
napoczęte kroplówki
równocześnie skazane na śmierć
I łóżko
Wróci po dezynfekcji
by usłużyć innym

Ustawiony przy kolejnym słupku
w drodze ku nieskończoności
zniesie człowiek serie volt
(aby trwał)
tony bomb medykamentów
tłoczonych całymi dobami
respirator unoszący oddech
łamanie żeber
wyłączanie kolejnych obwodów
(dopiero teraz wiadomo
jak ich wiele)
i jeszcze to i jeszcze tamto
A wszystko
by upaść pod czyimś
nieprzyjaznym wzrokiem
zapaść w głąb
rażony nieżyczliwym słowem
1985-11-16

W pozycji horyzontalnej
najlepiej widać
dłonie
i twarze
chylą się nade mną
mówią bez słów
Głoszona prawda
najczęściej nie dociera
W pozycji horyzontalnej
czuje się ją tylko
jak zapach
i ciepło
albo zimno
1985-11-12

Patrzyłam
jak moje serce
wędruje do nieba
skokami
sunąc po linie
ku wysokiej skale
błękitem zygzaków
w tafli monitorów
poprzez mgłę
widziałam
jak moje serce
wędruje do nieba
1985-11-12

Przywracający życiu
nim znieczulą nas
znieczulają siebie
nie tylko zmieniają ubranie
wdziewają rękawice
mózgi uzbrajają w komputery
wymieniają miary parametry
ciśnienia proporcje
rozumieją się bez słów
reagując na każdy ruch
kontaktują wyłącznie
z rozciągniętym pod tlenem
korpusem
i aparaturą
Niekiedy
patrzą w okno
z takim smutkiem
z jakim żegna się
umierający dzień

Na huśtawce
Szkoda że huśtawka nie ta
ani pora sposobna zabawie
Jeśli fruwać to w górę
a ja najczęściej wzlataję w dół
niebo się tylko nade mną
kołysze

stukot drewniaków
werbli reanimacyjnych
na ścieżynce
dyżurka-sala zabiegowa
sygnalizuje:
życie wisi na włosku
trzech minut
błyskawice rąk i głów
zieleń uniformów
sapanie respiratora
iskrzenie defibrylatora
i cisza albo jęk
Oto efekty zawracania
z tamtego brzegu

uchwycenie nitki
w ostatnich sekundach
nim znieruchomieje mózg

Przez tyle lat
wiązaliśmy nitki
tkali barwne i szare
desenie

Nitki słabe i silne
jakże często zrywane
razem ze skórą

A jednak
wszystkie
bez względu
na fakturę
zwinęły się
w węzeł gordyjski
nie do przecięcia
przez żadne z nas
chyba...

I wykazał to
moment pożegnania

1985-11-14

Burza strzaskała drzewo
zerwała koronę
stoi jeszcze pień
korzeniami wszczepiony w ziemię
ale już ślepnący
i usychający bez światła
Wyrwą go z korzeniami
bo kaleczy horyzont
jak spróchniały ząb
1986-04-10

Kiedy zamykam oczy
wędruję tęczą
po obręczy nieba
tyle różnych barw
tkwi pod powiekami
I nie chcę otwierać oczu
aby nie ujrzeć
ciemności
na placzu padole

Nie zmieni się
istota słów
choćby je sklejać
w najwymyślniejsze zestawy
zbrodnia i kara
miłość i śmierć
I tak oto
nawet budowanie
snu na jawie
ma swoje granice

Myślenie o przyszłości
coraz krótsze
pojedyncze dni
osobne i niepowtarzalne
jak puls mierzony
w wolnym rytmie serca
zima i lato
na skórze
przy zmianach jego tętna

Cień pożegnania
pada na złoty deszczyk
(to taki wesóły, żółty krzew
najwcześniej zakwitający)
cicho zasypia wieczór
jeszcze ciepły
po pogodnym dniu
wiruje firanka na wietrze
i w górze leci samolot
tyle życia zatonię
w mroku nocy
i nie wszystko
obudzi się znów
Nigdzie tak jasno
nie widać przemija-ia
jak w szpitalnej sali
choćby szeroko otwarte okna
codziennie witały wiosnę
i słońce i złoty deszczyk
na parkowym klombie
1986-04-10

Ujrzeć głęboki śnieg
zapaść się weń
                    po szyję
Łowić słońce
wpadające do Wisły
                    wieczorem
Iść ulicą Czarodziejską
podczas jesiennych
                    cudów
Widzieć rozkwitłą różę
                    w ogródku działkowym
Dotykać Twych dłoni
                    o świcie
Jak łatwo sprowadzić marzenia
do wspólnego mianownika: życie

SPIS WIERSZY

- ☆ ☆ ☆ (Cały świat)
- ☆ ☆ ☆ (Od lat)
- ☆ ☆ ☆ (Jest we mnie cisza)
- ☆ ☆ ☆ (Epilog)
- ☆ ☆ ☆ (W ciszy)
- ☆ ☆ ☆ (Wnioskowanie)
- ☆ ☆ ☆ (Gdyby skropić sny)
- ☆ ☆ ☆ (Po ataku)
- ☆ ☆ ☆ (Między nami morze)
- ☆ ☆ ☆ (Pytanie egzystencjalne)
- ☆ ☆ ☆ (Każdy z nas)
- ☆ ☆ ☆ (Nie wiem)
- ☆ ☆ ☆ (Zanurzyć się)
- ☆ ☆ ☆ (Nie)
- ☆ ☆ ☆ (Dziękuję ci z tobą)
- ☆ ☆ ☆ (Boję się)
- ☆ ☆ ☆ (W gąszczu nocy)

- ☆ ☆ ☆ (Krawędź)
- ☆ ☆ ☆ (Ach te moje)
- ☆ ☆ ☆ (Tylko milczące cierpienie)
- ☆ ☆ ☆ (Przywyknąć do starości)
- ☆ ☆ ☆ (Płynę po wzburzonym
Styksie)
- ☆ ☆ ☆ (Człowiek wymyślił czas)
- ☆ ☆ ☆ (Krucze ze mnie naczynie)
- ☆ ☆ ☆ (Moja ręka)
- ☆ ☆ ☆ (Cicha śmierć)
- ☆ ☆ ☆ (Ustawiony przy kolejnym
słupku)
- ☆ ☆ ☆ (W pozycji horyzontalnej)
- ☆ ☆ ☆ (Patrzyłam)
- ☆ ☆ ☆ (Przywracający życiu)
- ☆ ☆ ☆ (Na huśtawce)
- ☆ ☆ ☆ (Stukot drewniaków)
- ☆ ☆ ☆ (Przez tyle lat)
- ☆ ☆ ☆ (Burza strzaskała drzewo)
- ☆ ☆ ☆ (Kiedy zamykam oczy)
- ☆ ☆ ☆ (Nie zmieni się)
- ☆ ☆ ☆ (Myślenie o przyszłości)
- ☆ ☆ ☆ (Cień pożegnania)
- ☆ ☆ ☆ (Ujrzyć głęboki śnieg)

Okladkę zaprojektował Robert Piejko
Zredagował Mieczysław Mączka

Czcionką silesia na linotypie składali
Janusz Boczoń i Edward Warchoń; dru-
kował Roman Cyculeńko pod kierowni-
ctwem Tadeusza Warchoła; pieczę re-
dakcyjno-typograficzną sprawowała Kry-
styna Mrowca. Oprawy introligatorskiej
dokonano w pracowni Bogusława Wy-
drycha w Krakowie

Copyright by Anna Kajtochowa

Nowy Sącz, 1986

Printed in Poland

Oficyna Wydawnicza Związku Podhalań

Nowy Sącz — 1986

Wydanie pierwsze, nakład 1000 egz.

Ark. aut. 0,5, ark. druk. 1,0

Oddano do składania we wrześniu 1986

Druk ukończono we wrześniu 1986

Drukarnia Narodowa, Z-10 w Gorlicach

Zam. 1984-86 A-21-962

Cena 100 złotych